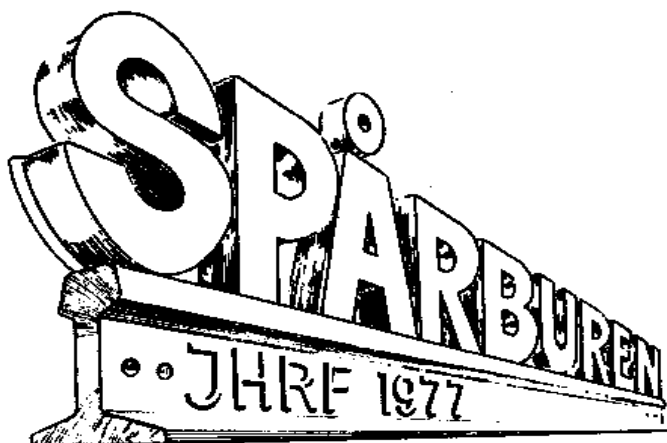

Föga periodiskt organ
för

**JÄRNVÄGS-
HISTORISKA
RIKSFÖRBUNDET**
Box 1134
171 22 SOLNA

Hemsida: www.jhrf.se
Mejl: kontakt@jhrf.se

Medlem av
* ArbetSam
* FEDECRAIL
* Transporthistoriskt Nätverk
* Tågoperatörerna

6/17

2017-12-26

ISSN 0280-9796

Bidrag sänds till

Spårburen
c/o JHRF, Box 1134
171 22 SOLNA
anders.svensson@jhrf.se

Redaktör (Red):
Anders Svensson

INLEDNING

Här kommer årets sjätte Spårburen efter ett rätt så långt uppehåll sedan senast. Detta är ett jubileumsnummer (JHRF 40 år) med ett innehåll som till stor del handlar om JHRF under de fyrtio åren. Om allt går som red hoppas så ska det snart komma en Spårburen till med kompletterande innehåll.

I detta ganska omfattande nummer kan man läsa om:

- Kalendern med vad som känt av nästa års datum.
- Från styrelsen med en kortrapport om säkerhetsseminariet i Hallsberg och ett remissvar som JHRF/MRO sänt in sedan senast.
- Styrelsens informerar – ett tidigare utsänt nyhetsbrev med kortrapport från höstmötet i Västervik.
- En lååång artikel *JHRF 40 år* med (något utvidgad) information om vad som berättades om vid jubileumsseminariet i Hallsberg 2017-11-11.

KALENDER

Här kommer avdelningen i Spårburen med datum för JHRFs möten, seminarier m m och annat som påverkar föreningarna. Även denna gång är JHRFs egna aktiviteter i **fetstil**.

- 2018-01-20—21 Ångmöte i Eskilstuna
- **2018-03-10—11 JHRF års- och vårmöte i Köping**
- 2018-04-29 Tågsläpp
- 2018-11-24 Hjulmarknad i Solna

FRÅN STYRELSEN

JHRF säkerhetsseminarium 2017

Detta ägde rum i Hallsberg 2017-11-11—12 med Michael Carlsson som seminarieledare och 29 deltagare från 19 medlemmar och förbundet. Seminariet började med att seminarieledaren och deltagarna presenterade sig.

Spårburen 6/17

Sten Nordström berättade om det nya **försäkringsupp-lägget**, med deltagande i *Branschföreningen Tågoperatörernas* ansvarsförsäkring fr o m maj nästa år. Hanteringen, särskilt Trafikverkets, av OJF olycka på sträckan Mora–Rättvik diskuterades.

Olyckor/tillbud/avvikelse inleddes med att *SMoK* berättade om avvikelser, bl a att Trafikverket läger ut tågen på spår utan plattform trots att man har resande. Även ett fall där dieselolja rann ut efter påkörning av ett rådjur och där ingen kunde meddela om detta var vattenskyddsområde diskuterades. *MBV* hade registrerat 7 avvikelser och undrade över definitionen av en sådan. *ENJ* rapporterade om en händelse som kunnat bli stor när takpapp lossnade under färd och fladdrade. *MfGDJ* hade problem med spårspring från personer hos en hyresgäst i lokstallet. *SKÅJ* önskade definition av olycka/tillbud/avvikelse. *OJF* hade problem med spårspring på bangården och vid resor. *NJ* hade kört på ett träd då banan inte stängts av trots hård vind.

NJM hade varit med om urspårning p g a svallis på spåret som inte syntes under snö. *Fsvj* hade problem med spårspring i samband med fotografering, särskilt utmed linjen Oxelösund – Flen, där plattformar dessutom saknas. *DBV* hade också problem med spårspring och dressinförhyrare som inte följde reglerna, vilket bl a inneburit påkörning av en bil. *NBVJ*, som kör på avskild bana, har mest problem med plankorsningsolyckor och personer som använder banan som gångväg. *KV* hade en batteribrand som tack och lov ägde rum under ett tåguppehåll. I övrigt var det mest smärre händelser hos övriga föreningar.

Gemensamma olycksutredningar diskuterades även denna gång ingående – denna diskussion resulterade i förslag om utbildning för faktainsamlare – det konstaterades att Trafikverkets faktainsamlare behöver kompletteras med trafikutövarens – och att kontakta företag om köp av tjänsten olycksutredare och att fråga BTO om hur de(ras medlemsföretag) gör. **Gemensamma arbetstidsregler** var på nytt uppe till diskussion och det påpekades att det mycket handlade om den enskildes ansvar men att förening och funktionär måste ge-

FRÅN STYRELSEN forts

mensamt komma fram till vad som ska gälla. Söndagen började med att SMOk uppmärksammade problemet med *Icke behörigas medåkning i hytt*, vilket särskilt är ett problem i rälsbussar. SJVM har i år satt upp stora lappar om att det är förbjudet att åka med i hytt. I sammanhanget togs även frågan om fotografering och filmning från eller mot förarhytt upp.

Seminarieledaren tog under *utbildningar etc* upp att BVF 2000:3 med stöd för vad kursplaner ska innehålla hade tagits bort och att det nu i stället hänvisades till den betydligt mer luddiga EU-förordningen 1158/2010 avd N1 och N2. Ett förslag att hantera detta var att göra en egen (gemensam) föreskrift. Även gemensamma utbildningsplaner diskuterades och ett första steg var att samla in befintliga – inklusive redan fastställda JHRF-utbildningsplaner (för rälsbussar och Ma-lok) – och lägga upp dem på JHRF hemsida. Därefter följde en fortsatt diskussion om SKÅJs förslag om ett *gemensamt säkerhetsstyrningssystem* där bl a användande av SJVM regelverk med angivande av den version som användes rekommenderades. En person tog på sig att representera JHRF i BTO/Trafikverkets *TTJ-arbete*.

Jan Långström visade hur *ERTMS* fordonsutrustning (ETCS) ser ut. Anders Johansson informerade om att Näringsdepartementet vid en uppvaktning inte ansåg sig kunna subventionera museitågens utrustning men att ett europeiskt järnvägsföretag håller på att utveckla förenklad utrustning för fordon som inte behöver uppfylla TSD/TSI-krav, bl a med sth under 120 km/h, vilket verkar mycket lovande. Red informerade om Trafikverket i den nationella transportplanen 2018–2029 föreslagit att de ska kunna få ge bidrag och att JHRF i ett remissvar tillstyrkt detta samt framhållit att för museitågen kan dessa inte göras beroende av de EU-bidrag som också finns. Pierre Marklund informerade om *nya GDPR*, en EU-förordning som ska ersätta *PUL* från 2018-05-26. Man ska då ha en personuppgiftsansvarig, all information där personer finns omfattas, den enskilde ska kunna få veta vad som finns registrerat om honom/henne och det ska omgående kunna tas bort på begäran – allt detta är förenat med höga viten om det inte uppfylls.

Under punkten *hänt sedan sist i föreningarna* berättade MBV att det inte varit så mycket trafik – man har i stället rustat upp fordon inför kommande sommar. Man har fått ordentliga gränser för området och blivit lovade bygglov för en ny hall. AJF har tunt med personal och det är osäkerhet kring nästa säsong. ENJ har haft sin näst bästa säsong och det nya stationshuset är positivt. Det tillsammans med kommunen och två företag bildade bolaget *Norbergs Järnvägs AB* ska ta över infrastrukturförvaltningen av Snyten–Kärrgruvan, men tills uppustningen är klar är ENJ fortsatt infrastrukturförvaltare. De två bolagen vill köra gods på banan – man har bestämt att man ska vara medägare i bolaget för att få köra där. SKÅJ har 23 000,-/månad i kostnad för spår i Hagalund. Ma 409 har blivit nymålade av TÅGAB. SÅS jobbar med ett förslag att använda lokstall och spåranslaggning i Sundbyberg som museum. Spårbyuren 6/17

NÅK hoppas på att kunna elda på sitt lok till våren och köra lite. FVJ hoppas kunna bygga ett vagnskjul för fordonen som nu står ute – man har bygglov. NJ kör sitt 60-talståg och ansågs direktkvalificerade för licens och säkerhetsintyg efter att Transporstyrelsen besökt dem...

JÅÅJ har förlorat 1 MSEK på två tidigare styrelseledamöters försumligheter m m och håller nu på att reda ut verksamheten och komma på fötter igen. Man röjer banan till Svanskog, ordnar utbildningar, ska börja med stallväxling och ska så småningom söka tillstånd. NJM har varit i downperiod utan trafik tillstånd men det har dykt upp personer som jobbar med snickerier m m. Ett lokhus har byggts upp. DBV lever på cykeldressinuthyrning och banchefen avled för någon vecka sedan så man är osäker på hur verksamheten ska klaras. ÖJS har inte haft trafik på tre år men jobbar med modelljärnväg i Björnsjö stationshus och fordonsunderhåll. NBVJ drabbades av en riktig smäll i våras då det blev inbrott och skadegörelse i vagnhallen för 100 000,-. Man har haft två ånglok i gång och kör på avskild bana. Nästa år blir föreningen 40 år (i Nora).

Avslutningsvis rapporterade många ett fåtal aktiva, ett vikande antal och få yngre. Detta diskuterades som sista punkt. (red 2017-11-11–12 –seminariedokumentationen starkt sammanfattad)

Remissvar och skrivelser

Här kommer två remissvar, insända i september respektive oktober – även dessa har sänts in tillsammans med MRO.

Remissvar avseende Förslag till nationell plan för transportsystemet 2018-2029 (TRV rapport 2017:165)

Synpunkter

Förbunden ser positivt på det utredningsförslag som Trafikverket önskar få angående medfinansiering av ombordutrustning för ERTMS som föreslås i avsnitt 8.4.1. Detta är något som i allra högsta grad berör de föreningar, medlemmar i JHRF, som kör museitåg på statens spår och som riskerar att få lägga ner sin verksamhet om inte finansieringsfrågan för ERTMS-ombordutrustning (ETCS) ordnas på ett sätt som fungerar för ideella föreningar. En förening, *Örnsköldsviks Järnvägssällskap*, är redan drabbad och kan inte komma in på den station som ingår i föreningsnamnet, Örnsköldsvik. En annan förening, *Malmbanans Vänner* i Luleå har redan problem med att köra på Haparandabanen och kommer att få problem att ens komma ut på järnvägsnätet 2021 om gällande planer följs och ETCS-utrustning inte är ordnad.

Förbunden framhåller dock att underhandskontakter om EU-bidrag till museitåg har gett att det är föga sannolikt att sådana skulle erhållas varför det är angeläget att just denna kategori ska kunna söka bidrag direkt hos Trafikverket utan föregående EU-bidragsansökan.

FRÅN STYRELSEN forts

JHRF och MRO har via sin europeiska organisation FEDECRAIL underhandskontakter med utvecklingsprojekt inom EU som innebär kraftigt förenklad, förbilligad och standardiserad ETCS-utrustning avsedd för banunderhållsfordon, museitåg och andra som kör i lägre hastighet. Denna är fortfarande dock väl kostsam för ideella föreningar, men den skulle innebära ett kraftigt minskat bidragsbehov.

Presentation

När det gäller den järnvägshistoriska verksamheten utförs denna i grunden av tre typer av organisationer: föreningar som bedriver trafik på egen infrastruktur samt föreningar och Sveriges Järnvägsmuseum som i huvudsak bedriver trafik på statens spåranläggning, förvaldat av Trafikverket.

Verksamheten utövas i grunden med syftet att bevara och visa upp den historiska utvecklingen inom området.

Det totala omfånget av verksamheten är ringa jämfört med motsvarande kommersiell verksamhet vars syften är helt andra – att utföra ett transportarbete.

Riksorganisationerna JHRF och MRO deltar i *Transporthistoriskt Nätverk* (ThN), sektion av *Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd* (ArbetSam), som samlar 10 riksorganisationer inom det *rörliga* och industriella *kulturarvet*.

Järnvägshistoriska Riksförbundet (JHRF)

JHRF består av 35 medlemsorganisationer, varav 31 ideella föreningar, som bedriver museitågstrafik, huvudsakligen på statens spåranläggningar. Samtliga föreningar som bedriver trafik på statens spåranläggningar är medlemmar i JHRF.

Totalt körs årligen ca 150 000 museitågs-km i Sverige på statens spåranläggningar (2015).

Museibanornas Riksorganisation (MRO)

MRO är en sammanslutning av Sveriges museibanor, dvs 23 föreningar vars syfte är att restaurera, eller rekonstruera, och i drift visa en fullt fungerande äldre järnväg, eller spårväg. Alla MROs medlemmar har fullt ansvar för egen bana och trafik. Medlemsbanornas olika bakgrund och förutsättningar ger givetvis besökarna möjlighet att uppleva många olika typer av äldre järnväg, alltifrån normalspår till den smalaste spårvidden 600 mm. Även spårvägstrafik finns representerad bland medlemsbanorna. Museibanorna visar inte enbart upp rullande materiel från en förluten tid utan bevarar och återskapar hela järnvägsmiljöer med allt från byggnader till uniformer på tjänstgörande personal.

För att bli medlem i MRO krävs att föreningen kan inlemmas i en för medlemmarna i relevanta avseenden homogen grupp. Denna grupp karaktäriseras av:
Spårburen 6/17

- Verksamheten omfattas av järnvägslagen eller av lagen om säkerhet vid tunnelbana och spårväg. Medlemmarna är infrastrukturförvaltare och järnvägsföretag respektive spårinnehavare och trafikutövare enligt lagstiftningen.
- Det övergripande målet för verksamheter är att i drift visa en i möjligaste mån historiskt korrekt äldre järnvägs- eller spårvägsverksamhet
- Biljettintäkter och försäljning utgör den huvudsakliga inkomstkällan och verksamheten grundar sig väsentligen på ideellt, oavlönat arbete.

STYRELSEN INFORMERAR

är namnet på nyhetsbrev som skickas ut mellan Spårburen-utgåvorna – när det finns informationsbehov. Sedan senast har det sänts ut ett sådant nyhetsbrev och här kommer texten som påminnelse och dokumentation!

Höstmöte 2017

Detta ägde rum i Västervik 2017-10-21—22. JHRF-mötet ägde rum på Hotell Fängelset och samlade hela 20 personer. Mötet inleddes med information om FEDECRAIL: förändringar på gång i styrelsen och att höstens HOG-möte hade behandlat ECM, dvs krav på underhållsansvar för fordon, och ERTMS, där en lovande lösning är på gång i ett europeiskt land. Vår- och årsmötet avses bli i Köping 2018-03-10—11, delvis tillsammans med MRO. Möjligheten att, bl a via JHRF, samarbeta om olycksutredare togs upp. Det puffades för säkerhetsseminariet i Hallsberg 2017-11-11—12 där det även blir jubileumsaktiviteter p g a att JHRF är 40 år. Ett förväntat besök från Transportstyrelsen blev av olika skäl inte av. ERTMS togs upp igen och särskilt hotet mot MBV som drabbas inom några få år. Rapporter från några föreningar; SMoK, SKÅJ, OJF och SÅS, hanns med.

Efter en fikapaus vidtog gemensamt medlemsmöte i IOGT-lokalen, med över 50 deltagare, som inleddes med att Sten Nordström informerade om försäkringar, där den stora nyheten var anslutningen till BTO försäkringen och att försäkringsperioden därför ändras – den ska börja 1 maj. Anders Svensson informerade om årets Tågsommar och lite om funderingarna på nästa års. Åke Paulsson informerade om Tågsläpp – detta blir nästa gång 2018-04-29. Anders Svensson informerade om årets Almedalsdeltagande där det varit problem inför p g a ”bilförbud” men åtminstone onsdagen var lyckad med många bra kontakter. Nästa år funderas det på att ta dit ett ånglok men avstå seminarier.

Angående ThN meddelades att arbetet med kulturarvspropositionen varit intensivt och så småningom ledde till en motion om att stärkt bevaranderätt skulle införas skyndsamt och lämnades som riksdagens tillkännagivande till regeringen – det rörliga kulturarvet var nästa inte alls med i propositionen. Angående FEDECRAIL informerades om att Jonas Svartlok avses permanent ersätta Sten Erson-Wester i FEDECRAIL-styrelsen och

STYRELSEN INFORMERAR forts

att Jaap Nieweg från Nederländerna blivit ny ordförande. Anders Johansson informerade att en träff för innehavare av Scaniamotorer avse äga rum i slutet av februari. Dagen fortsatte med gemensam middag och avslutades med rälsbusstur till Verkeback där det fanns möjlighet till mingel med tilltugg och dryck.

Nästa dag inleddes med ett mycket uppskattat miljöseminarium i IOGT-lokalen som avhandlade *Förorenad mark kring industrier och luktar slipers?* (Christer Ramström), *Alternativ till diesel* (Mikael Lövestedt och Johannes Nilsson om *EcoPar*), *Vad kan man hitta i gamla hus och hur förenar man nya krav med gamla byggnader* (Paul Wilund) samt *Fysisk planering av järnvägar, hur hanteras ett planärende? Hur agerar man?* (Daniel Niklasson). MRO avser att lägga ut presentationerna på sin hemsida och JHRF återkommer med länk.

Efter lunch fanns det möjlighet att åka rälsbuss Västerrik-Hultsfred ToR (i st f inställd JHRF-mötesförsättning) liksom på lördagsförmiddagen – den senare utnyttjades till ett styrelse-styrelsemöte JHRF-MRO.

Anders Svensson, Sekreterare
(Nyhetsbrev 2017-10-22)

JHRF 40 ÅR

Detta är en jubileumsartikel som först berättar om förhistoria och förbundets start, sedan händelser under de 40 åren från verksamhetsberättelserna, därefter lite medlemsstatistik, sedan om kontrasterna mellan JHRF då (1977 eller strax därefter) och nu (2017) samt sist en personlig betraktelse från Kjell Palén, JHRF-ordförande 1980/81—1982/83 och därefter valberedare, med om bildandet av FEDECRAIL och med i dess styrelse under flera år. Större delen av detta var med i det jubileumsseminarium som hölls på eftermiddagen 2017-11-11.

Förhistoria och bildandet av JHRF

Förhistoria

Modelljärnvägsintresset var först – de bildade ett förbund redan 1944, men detta tycks ha upplösts redan tidigt. ”Fullskaleföreningar” bildades från 1958 med SJK. En *Järnvägmuseal riksdag* anordnades 1968 i Linköping som var ambitiöst upplagd men förhandlingarna dokumenterades inte... Detta var första förbunds-försöket för museitågen (m m), men det ”landande” aldrig. Museibanorna fortsätter dock att träffas.

Föreningar som kör på SJ spår träffas från 1975, tillsätter interimsstyrelse april 1977 och JHRF bildas i Kalmar 1977-11-12. Läs mer i *Museibanor och Veterantåg*, kapitlet *Ett (o)lyckligt beslut?!*

Bildandet

JHRF bildades i *Gästbudssalen* på Kalmar Slott och detta möte samlade många föreningar (22 st), övriga (5 st) och personer (58 st). Även museibanor var med. Kringaktivitet var visning av KVAB. Oenighet kring personer och föreningar märkte och det var olika åsikter om bildandet var bra eller ej (jfr kapitelrubriken ovan, en sammanslagning av tre olika artiklar om bildandet).

Det unga JHRF

ville vara ”allomfattande”, men museibanorna ville bil- da ”eget” med lösare organisation. JHRF hade svårt att komma igång:

- Ekonomi – medlemsavgifter togs inte ut första året.
- Möten – första årsmötet sköts upp ett halvår
- Dokument – klagomål för sen utsändning m m.
- M m

Hänt under de 40 åren

19(77)/78

Medlemmar (från start; i förekommande fall med nutida namn/förk.): BJs, BöSJ, SkLJ, MfGDJ, Järnvägsföreningen 1067, DjB (Järnvägmuseala föreningen Djursholmsbanan), KV, AGJ, SRJmf, mfÖSJ, SJK, MfWFJ (=12 st).

Ordförande: Jan Appelqvist

Ansökt om bidrag från KUR – avslag, undersökt försäkringsvillkor, avtalat med Nässjö-tryckeriet om tryckning av biljetter, öppnat pg-konto – dock förekom inga ekonomiska transaktioner.

1978/79

Medlemmar, förändringar: NJM och SÅS tillkom (= 14 st).

Ordförande: Jan Appelqvist

Start av *Spårburen* och adressförteckning, ekonomin kom igång, revidering av stadgan startat, kontakter med SJK ungdomsförbundsutredning.

1979/80

Medlemmar, förändringar: JMF, Kristianstads Jvm och NBVJ tillkom (= 17 st).

Ordförande: Jan Appelqvist

Evenemangskalender startade, ekonomin igång på all- var, förhandlingar om försäkringsramavtal i slutskede, bidragsansökan till Kulturrådet (KUR), uppvakning av SJ, KUR och Vägverket, remissvar på Museibaneutredningen (SOU 1979:18), fortsatt stadgerevision, kontakter tagna med andra teknikhistoriska organisationer.

JHRF 40 ÅR forts

1980/81

Medlemmar, förändringar: Frövi Maskin- och Bruksbanemuseum och JÅÅJ tillkom, Järnvägsföreningen 1067 upphörde (= 18 st).

Ordförande: Kjell Palén

Adressförteckningen blev organisationsförteckning, evenemangskalendrar som separat förteckning, musei-öppethållande och museibanetrafik tillkom i d:o, fordonsförteckningen utgiven, mj-föreningar kontaktade, försäkringsramavtal presenterat på årsmötet, förhandlingar med SJ om trafikavtalen startade, bidragsansökan till KUR – avslagen, kontakter med Turistrådet, remissvar på utredning om Ny Järnvägslagstiftning II (SOU 1980:37) och KUR PM KMU 1979:7 Amatörforskarna ..., rejält reviderad stadga antagen, JHRF som formell arrangör för TÅG 81 (reella arrangörer: BJs, KV, mfÖSJ) och deltog på *Hjunimarknaden* i samband med jubileumskavalkaden, start på förhyrning av postbox.

1981/82

Medlemmar, förändringar: FCEJS (Frykstad Clara Elfs Jernvägs Sällskap), GHJ, HMJS (mj-klubb), KVAB tillkom, DjB utträdde (upphörde?) (= 21 st).

Ordförande: Kjell Palén

Nytt informationsblad som även förtecknade och gav information om medlemmarna, bokkatalogen startade, start på diskussion om järnvägsfrikår, försäljning av förteckningarna och prenumerationer på Spårburen startade på allvar, girokapitalkonto öppnat, försäkringsramavtalet godkändes av årsmötet (dock var det få som anslöt sig; mest bara mfÖSJ), SJF 690 tillkommer, bl a som ett resultat av förhandlingar mellan JHRF och SJ, en ev bokdubblottfördelning fr SJ initierades, bidragsansökan till KUR – avslagen, synpunkter lämnade till Malmö Tekniska Museum angående en lokdeposition, kontakter inledda med MOROP och erhöll KUR-bidrag för deltagande i MOROP-kongress (höst 82), kontakt tagen om lämnande av remissvar på TUREK delbetänkande (SOU 1981:28), kontakt tagen med kartförlag om bättre museibaneinfo på kartor, kontakt om sändande av pliktexemplar, brevpaper anskaffat.

1982/83

Medlemmar, förändringar: ASG, BMJ (mj-klubb), SÄJ (Sällskapet Järnvägarna), KUJmf, MLJ, MMJK (mj-klubb), OKBv, SSR, Skapalandsbanan (mj-klubb), SKÅJ tillkom (= 31 st).

Ordförande: Kjell Palén

Färgat papper infördes i utskick, Spårburen fick ISSN och nytt huvud, fast utrymme i AoH erhållet, kontaktutskick till 250 organisationer utsänt, fordonsförteckningen utvidgad till samtliga spårvidder, start med sändande av pliktexemplar, deltog i Hjm, prenumeration började krävas för att icke-medlemmar skulle erhålla förbundets utskick, minskad försäljning utöver prenu-
Spårburen 6/17

meration, fakturering av medlemsavgifter startar, sektioner tar form – mj och trafikföreningar (i det senare fallet en formalisering av redan tidigare pågående verksamhet), SJ sammankallade till stort möte, ledde till att förhandlingsgrupp bildades, även försäkringsfrågan ny-startades, stadgerevision startad, bidragsansökan till KUR – avslagen, bevakningsförteckning avseende blivande övertalig material startad, deltog i MOROP-kongressen i Hannover och förhandlingar med d:o startade, träffar mellan teknikhobbyförbund startade, representerad vid konferens i Kristianstad om samarbete järnvägmuseer – museibanor.

1983/84

Medlemmar, förändringar: ABB Traction, Klarälvsbanornas Vänner, NJ tillkom, HMJS utträdde (= 33 st).

Ordförande: Håkan Johnson

JHRF med i Stockholms telefonkatalog, höjning och differentiering av medlemsavgifterna beslutades av årsmötet (fr o m 1984/85), ny utgåva av SJF 690 där SJ ansvarade för allmänhetskörningar och därmed också stod för (motsvarighet till) försäkring varför försäkringsfrågan blev mindre aktuell, reviderad stadga antagen vid årsmötet, MOROP-förhandlingar gick i stå, deltagit på västtyska BDEF årsmöte, TFC bildat för formalisering av teknikhobbyförbundssamarbetet med JHRF som medlem, informationsutbyte med Statens anläggningsprovningar startat, litteraturstödshandläggare på KUR uppvaktad om järnvägsintressets bokutgivning.

1984/85

Medlemmar, förändringar: GBBJ, SMoK, TJF, FÅVb tillkom, AGJ, ASG, MLJ utträdde (= 34 st).

Ordförande: Sven Fredén

Resereglemente tillkommer, Spårburen upphörde med färgat papper (färgat 100 g dupliceringspapper tillverkades inte längre...), start med underlag till TUR faktablad om museijärnvägar, underlag till första Folkrörelse- och föreningsguiden, kraftigt utökad deltagande i mässor (bl a start för Hobbymässan), broschyrförmedling startade, ökade intäkter p g a ny differentierad medlemsavgift, förhandlingsgruppen arbetade med ett nytt avtalsförslag mellan JHRF och SJ, vissa MOROP-kontakter och startat info-utbyte med MJF i Norge, arbetet med föreningarnas önskemål om slopad materiel avbrutet p g a bristande intresse, kompletterande undersökning av föreningarnas ungdomsverksamhet.

1985/86

Medlemmar, förändringar: Inlandsbanans Framtid, MBV, Jvg-föreningen Smålandsspåret, SJVM tillkom, Skapalandsbanan, SRJmf utträdde (= 36 st).

Ordförande: Håkan Johnson

Samförläggning av stämman med (de första) Järnvägmuseidagarna upplevdes ej som lyckad – det förväntade utökade deltagandet uteblev – i stället splittrades deltagarna på de många andra aktiviteterna..., projekt

JHRF 40 ÅR forts

Järnvägskalendern (sedermera *Järnvägsfordon* och *Järnvägsadresser*) startade, ersättande de tidigare "enkla" förteckningarna, en utskicksenkät (hur dessa upplevdes) sändes ut, men endast 16 svar inkom, Folk-rörelse- och föreningsguiden (med uppgifter om bl a JHRF) utkom, första TUR-besöket, utökad försäljning p g a d:o exponering, kontakter återupptagna med MOROP – representation vid kongressen, information fr MOROP börjat anlända, kontakter även med danska DMJU, KUR museibanestödsreferensgrupp upplöst.

1986/87

Medlemmar, förändringar: DBV, FMJ (Finspongs Museijernvägar) tillkom, BMJ, Klarälvsbanornas Vänner utträdde (= 36 st).

Ordförande: Gert Ekström

JHRF Info-avdelning startad, Järnvägskalendern kom ut i de första två upplagorna, *Publikationsförteckningen* i den första upplagan, dressinuthyrningsinformation infördes i arrangemangskalendern, broschyrförmedling startade på allvar, mycket kraftig ökning (över 1 200 %!) av försäljningen p g a de nya förteckningarna, JHRF MOROP-medlem, preliminärprogram för MOROP-kongress i Sverige 1988 godkänt.

1987/88

Medlemmar, förändringar: AJF, HJIM, Köpings Modellrallarsällskap, VHVJ tillkom (= 40 st).

Ordförande: Gert Ekström

JHRF Info fick självständig ekonomi och eget postgiro-konto, presentationsprogram för JHRF och MOROP framtaget och använt, prenumerationerna omlagda till kalenderår, paketprenumerationer (med skrifter) införda, kraftigt utökat antal prenumeranter, ISBN-nummer (förlag 87566) uttaget, verksamhetsåret starkt präglad av förberedelserna för MOROP-kongressen i Sverige 1988.

1988/89

Medlemmar, förändringar: KMJ, MJ, Torpa Järnvägar (mj-klubb) tillkom, Köpings Modellrallarsällskap utträdde (= 42 st).

Ordförande: Gert Ekström

Förberedelser för att göra tre skrifter av de tidigare två skrifterna, deltagande i föreningsmessa i Jönköping – intressanta seminarier men dåligt besökt mäs-sa, verksamhetsårets inledning starkt präglad av MOROP-kongressen i Sverige 1988, väl genomförda arrange-mang (dock mindre lyckad avveckling av en tilltänkt extra kongressdag med resa till Göteborg 1988-09-03), antalet deltagare (knapp 120) dock under förväntan, försäkringsfrågan var stor på stämman i Luleå – liksom det första förslaget till en bevarandeplan (från värdföre-ningen MBV) varpå en bevarandeplan-grupp bildades senare samma år, enkät med magert resultat (=få svar),

avgiftsbefrielse för fordon som "sällan körs på SJs spår" från SJ/BV/Riksdagen efter JHRF medverkan.

1989/90

Medlemmar, förändringar: FMJK (mj-klubb) tillkom, ABB Traction, MMJK, Smålandsspåret, MfWFJ utträdde (= 39 st).

Ordförande: Rolph Wegmann

Uppvaktningar av BV, SJ och J, arbete inom en bildad bevarandeplan-grupp för att hantera frågan om slo-pade beredskapsånglok, flera remissvar avgivna, överlägg-ning mellan JHRF försäkringsgrupp och Folksam, av-sikt att ordna "hembesök" hos medlemsföreningarna, studerat möjligheter att effektivisera verksamheten, deltagit i ARPS-kongress, uppdelning av de tidigare två skrifterna i tre (*Järnvägsadresser*, *Järnvägsfordon* och *Järnvägsskrifter*), en framtidsgrupp arbetade med en översyn av JHRF verksamhet och kom bl a fram till mj-föreningarna bör bli associerade medlemmar då för-bundet bör koncentrera sig på "fullskaleföreningarna", datautrustning flyttad till JHRF Info medgav tekniska förbättringar.

1990/91

Medlemmar, förändringar: SLAMRA (mj-klubb) tillkom, FCEJS utträdde (= 39 st).

Ordförande: Rolph Wegmann

Kontakter med MRO, Bevarandeplan-gruppen ombildad till fordonskategorispecifika grupper, projektgrupp bil-dad tillsammans med SJ Fastighetsavdelning, Järnvägs-museisektionen ombildad till trafiksektion, mj-sektion bildad, verkat för bildandet av en EU-lobbyorganisa-tion tillsammans med bl a ARPS, med vilken senare or-ganisation omfattande kontakter inleddes, en ny logo, e-post och fax tagen i bruk för insamlande av kalender-information, påbörjad försäljning av NEM-normer, misslyckat försök till bokrea-deltagande.

1991/92

Medlemmar, förändringar: FVJ, SSJF tillkom, KVAB utträdde (= 40 st).

Ordförande: Christoffer Wendel

Många kontakter med J, BV och SJ, MOROP-medlem-skapet ändrat till att endast omfatta mj-sektionen, en försäkringsmäklare från *Skog&Rosén* knuten till för-bundet för att arbeta fram en anpassad försäkringslös-ning, ny SJF 690, PM med direktiv till SJs chefer som resultat av samarbetsgrupp SJ-JHRF, lindrigt aktiv mj-sektion, arbete med att bilda europeisk federation av järnvägsföreningars riksorganisationer startat av ARPS i den sk Morgan Commission – JHRF företräd av Kjell Palén, även kontakter med BDEF (åter)knutna, start med att ta ut särskilda trafiksektionsmedlemsav-gifter, arbetsgrupp tillsatt för att se över skrifternas framtid, kalenderunderlag till TÅG upphörde, d:o till AoH startade – den senare m h a diskett!, info-avdel-ningens bokföring började databehandlas.

JHRF 40 ÅR forts

1992/93

Medlemmar, förändringar: DHdJ, MfWFJ (åter) tillkom, FMJK, Inlandsbanans Framtid, SÄJ, JMF, Kristianstads Jvm, SkLJ, VHVJ utträdde (= 35 st).

Ordförande: Christoffer Wendel

Försäkringspaket åstadkoms som matchade kraven i SJF 690 – ansvarsförsäkring i Allianz, egendomsförsäkring i Wasa och teknad mellan JHRF och försäkringsbolagen – tillkommet som ett första steg mot en mer anpassad lösning, därmed hävdades ett körförbud – som SJ infört hösten 1992 – i januari 1993, fortsatta och mer konstruktiva samtal med SJ – som flyttat kontakterna med veteranåtgångsföreningar till Jvm, regler för underhåll m m av museala fordon fordras av J, ett större överskott – dels i form av ett engångsbidrag från SJ, dels från utländska operatörer – genererat vid starten av försäkringslösningen, bokföringen datoriserad, start av diskussion om genomgripande framtida förändringar av Spårburen, skriftförändringsgrupp upplöst, Järnvägsfordon kom ut och delades i två (normalspår resp smal-spår), faktabladet *Kul på Flänshjul* startat tillsammans med MRO, *Fordonsbok för Järnvägsfordon* utgiven (användes för att dokumentera fordonsunderhåll m m – en bok per fordon).

1993/94

Medlemmar, förändringar: DVVJ, PÅF (Piteå Ångloksförening), RBV (Roslagsbanans Veteranåtgångsförening) tillkom (= 38 st).

Ordförande: Christoffer Wendel.

Problem med att besätta funktionärsposter och ett större underskott, som dock matchas av ett ännu större överskott föregående verksamhetsår. Ett första år med det egna försäkringspaketet utföll bra – försök att också få med sak, ansvar och olycksfall. Mallar för utbildningsplaner och tillståndsansökningar påbörjade. Fortsatta samtal med J och SJ – med den senare kunde ett förhandlingsresultat presenteras på våren. Arbetet med samarbetsavtal SJ-JHRF dock senare avstannat. Arbetet med en ny europeisk organisation resulterar i bildandet av FEDECRAIL 1994-04-16 – JHRF avvaktar deltagande (efter årsmötesomröstning med en rösts övervikt). Kontakter startar med det nya tyska förbundet VDMT. Planering för genomgripande förändring av informationsverksamheten inledd – vid verksamhetsårsslutet upphörde JHRF Info, ämnesindex i Järnvägsskrifter utfört som ett separat litet häfte, avveckling av information om JHRF i telefonkataloger inledd, lyckad och omfattande satsning på broschyrspridning vid utställningen *Uppåtgång på Skansen*, som pågick 1994-02-12—03-06.

1994/95 (1,5 år)

Medlemmar, förändringar: JInF, NoJK, SkJ tillkom, RBV, SLAMRA, Torpa Järnvägar utträdde (= 38 st).

Ordförande: Christoffer Wendel.

Spårburen 6/17

Byte av verksamhetsår till kalenderår och därför förlängning av detta verksamhetsår. Modelljärnvägsverksamheten vilande efter tapp av de sista rena mj-medlemmarna. Ordföranden ALU-anställd av förbundet under 6 månader. Kassören övertog arbetet med postbox-tömning, kopiering, distribution och arkivering. Funderingar på ett (framtida) kansli. Fortsatta problem med att besätta funktionärsposter och ett överskott p g a ändrade och höjda medlemsavgifter. Omfattande egen försäkringsadministration med bl a löpande inrapportering av uppgifter om resor tillsammans med SJ tågorder. Funderingar att gå över från tåg- till fordonskilometer i premiefördelningsnyckeln. Arbeta med underlag och regler för besiktning av veteranfordon. Fortsatta samtal om samarbetsamtal SJ-JHRF med inriktning på huvudavtal och underavtal – ett underavtal avseende fördelning av övertaliga fordon börjar redan tillämpas. JHRF söker egen trafikeringsrätt hos BV, men regeringsskifte försenar avreglering av järnvägen JHRF svarar på remiss om det nya avregleringsförslaget – i den senare utkomna propositionen finns det möjlighet till trafikillstånd för bl a museitrafik. Regionala informationsmöten med representanter för styrelsen, SJ och trafikföreningarna hålls. Utbildning av ångloksförare har diskuterats med SJ och resulterat i förslag till utbildning av sex instruktionsförare för att sedan kunna examinera ångloksförare. Arbetet med bevarandeplanen kom åter igång. En dialog JHRF-MRO startar.

1996

Medlemmar, förändringar: Föreningen Ånge-Loket, SMJS (Strömstads Modell- och Järnvägssällskap) tillkom, GHJ, KUJmf, SJVM utträdde (= 37 st).

Ordförande: Carina Gustafsson.

Fortsatt kansliarbete på ideell basis av kassören. Misslyckande med att få igång *JHRF Information*. Fortsatta problem med att besätta funktionärsposter och ett överskott p g a minskade resekostnader m m. Samarbetsavtalet mellan SJ och JHRF undertecknas 1996-02-12, men får liten effekt, dels för att det inte tränger ut i SJs organisation, dels därför att avregleringen av spårtrafiken gör avsnittet om trafikeringsrätt inaktuellt. Möjlighet till egen trafikeringsrätt, som söks hos den nya BV-enheten TTL – dock är ännu mycket oklart kring denna. Arbetet med tekniska villkor kring revision och underhåll framskrider genom samarbete med SJ maskinavdelning. Möten med SJ om ångloksförarutbildning, men frågan fastnar – den blir dessutom inaktuell vid egen trafikeringsrätt. En grupp från SJVM, SJVM och SJ tar sig an fordonsfördelningsfrågor, men en förvirring kring hanteringen gör att all fordonsutlämning till föreningar stoppas. Arbetet med bevarandeplanen kommer igång på allvar och uppgifter matas in i en databas. JHRF söker medlemskap i FEDECRAIL. Medlemskapet i MOROP upphör.

1997

Medlemmar, förändringar: JvmV, OHJ tillkom, BösJ, HJIM, IBMF, PÅF, JInF, MJ/(Kristianstads Jvm) utträdde (= 33 st).

Ordförande: Ingvar Carlén.

JHRF 40 ÅR forts

Fortsatt kansliarbete på ideell basis av kassören. *JHRF Information* kommer igång, men lider av att det endast är styrelsen som bidrar, inte medlemmarna. Utökad styrelse som minskar antalet möten, men ändå får en del problem med att hitta mötesdagar som passar alla. Några medlemmar agerar på egen hand mot kommunikationsdepartementet. Ekonomin ger ett stort överskott, huvudsakligen från försäkringsverksamheten. I försäkringarnas premiefördelningsnyckel ändras tågkm till fordonskm. Förbättrad reserapportering. Trafikföreningarna har ett framtidsseminarium som bl a diskuterar bevarandeplan, finansiering, trafikeringsrätt och samverkan om underhåll. Trafiksektionen läggs ner och ersätts av regionala medlemmöten. Samarbetsavtalet mellan SJ och JHRF får minskad omfattning och förbundets kontaktperson med SJ pensioneras och ersätts ej. Tankarna om att förbundet skulle ha trafikeringsrätt på BV spår avskrivs och i stället ska medlemmarna söka sådan – ett antal föreningar söker och får trafikeringsrätt under året. Arbete med ramavtal mellan JHRF och BV påbörjas, men avbryts då det visar sig att avtal ska tecknas direkt med trafikutövare. Förbundet deltar i seminarier ansvarsförsäkringskrav (300 MSEK föreslås med vägsektorn som förebild), begränsning av optisk signalering och olyckshantering. Gemensamma underhållsregler blir klara i en pärm *JHRF Revisions- & Besiktningföreskrifter*. JHRF ansluter sig till Tågsommar, dock inte på det sätt som styrelsen tänkt sig. Arbetet med bevarandeplanen går över i nästa fas. JHRF blir medlem i FEDECRAIL.

1998

Medlemmar, förändringar: VTÖN (Trafikföreningen Veterantåg i Övre Norrland), VTB (Trafikförvaltningen Veterantåg i Bergslagen) tillkom (interimistiskt), Föreningen Ånge-Loket, OHJ, SkJ utträdde (= 32 st).
Ordförande: Mikael Hanberg.

Fortsatt kansliarbete på ideell basis av kassören. *JHRF Information* kommer ut enligt målsättning varannan månad. En hemsida börjar byggas upp. Återgång till tidigare styrelsestorlek. Övergång till kommunikation inom styrelsen per e-post. Kulturdepartementet uppvaktas och extrastämma i Hallsberg kring frågan om förbundet ska företräda medlemmarna mot myndigheter eller ej. Regionmötena upphör – i stället trafik- och maskinchefsmöten, dock inte arrangerade av JHRF. Ekonomin går jämt upp. SJF/BVF 690 slopas vid årsskiftet 1997/98. Upphandling av ny försäkringslösning från Skandia med fortsatt egenadministration. JHRF svarar på remiss från J. Frågan om en ångloksförarutbildning i SJ regi rann ut i sanden – endast SJVM är fortsatt intresserad. Deponerade ånglok får köpas fria av föreningarna. På JHRF förslag införs en deltagaravgift om 500,- för Tågsommar. Arbetet med bevarandeplanen går över i remissfas. JHRF deltar i ett SJVM/MRO-seminarium *Järnvägar – industriminnen och kulturarv*. JHRF deltar på FEDECRAILs kongress och tillsätter en egen arbetsgrupp kring nyttan med FEDECRAIL, som bl a föreslår tydligare – resultatet blir bl a ett nyhetsbrev.

Spårburen 6/17

1999

Medlemmar, förändringar: AGJ tillkom, MfWFJ utträdde, frågan om VTÖN o VTB medlemskap åter till styrelsen (= 30 st).

Ordförande: Ralph Simonson.

Fortsatt kansliarbete på ideell basis av kassören. *JHRF Information* kommer ut med fem nummer. Fortsatt upplägg av en hemsida, dock funktionärsproblem. Ekonomin resulterar i förlust, men god balans innebär ändå god ekonomi. Uppsägning av den kollektiva försäkringen i Skandia p g a att försäkringsmäklare erbjuder ny lösning med mycket lägre premie; offerten höll dock inte så dessa steg med 500 %. Nytt ansvarsbelopp på 300 MSEK aviseras. GSM-R aviseras. TRAV mellan BV och trafikutövarna tillkommer – förbundet har fortsatt kontakt med BV om förenklat sådant för veterantågstrafiken. JHRF (och medlemmarna) närvarar vid TRI-seminarier i Borlänge. JHRF svarar på remisser från J. Underhållsreglerna omarbetas till ett underhållsbibliotek, avsett att distribueras via CD. Arbetet med bevarandeplanen fortsatte med att gå igenom remisser – förhoppningen om en första officiell utgåva med lok och motorvagnar fick skrinläggas. *Kulturhusens Dag* har järnvägstema detta år med invigning av dagen på SJVM under JHRFs närvaro. JHRF skickar in remissvar på RAÅ utredning om de viktigaste industriminnena. JHRF deltar på FEDECRAILs kongress i Prag och distribuerar inkommet material till medlemmarna.

2000

Medlemmar, förändringar: Primus Motor (senare ÖJS) tillkom, AJF och FMJ utträdde (= 29 st).

Ordförande: Ralph Simonson.

Fortsatt kansliarbete på ideell basis av förre kassören och sekreteraren. Postbox byts till en i centrala Stockholm. Ekonomin resulterar i överskott. JHRF förhandlar fram en för veterantågstrafiken anpassad TRAV. Arbetet med TRI fortsätter, men JHRF arbetsgrupp kommer inte igång. JHRF svarar på remisser från J och Tågtrafikledningen. Material i den tidigare teknikpärmen plus ytterligare material blir elektroniskt registrerat. *JHRF Information* kommer ut med fyra nummer. Under året läggs grundstommen till en hemsida upp i en portal delad med MRO och Veterantåg med Rolf Sten som webmaster. JHRF har möte med BV ledning. Mer strukturerat samarbete med MRO och en Jvm-grupp bildad tillsammans med SJVM och MRO. På initiativ av IBAB startades diskussion om ett *Järnvägshistoriskt Teknikcentrum* tillsammans med MRO och SJVM – en bidragsansökan för utredning diskuterades. Tillsammans med MRO, SÅF och ArbetSam insändes synpunkter på en utredning om medel från statens lotteriverksamhet – JHRF blev under året medlem av ArbetSam. Arbetet med bevarandeplanen administrerades av SJVM. JHRF deltar på FEDECRAILs kongress i Bad Breizig, Tyskland.

JHRF 40 ÅR forts

2001

Medlemmar, förändringar: ENJ tillkom, BJs och SMJS utträdde (= 28 st).

Ordförande: Ola Persson.

Fortsatt kansliarbete på ideell basis delat av tre funktionärer. *JHRF Information* kommer ut med ett nummer – mejllista till medlemmarna m fl innebär snabbare information och dialog. Ekonomin resulterar i ett mindre överskott. Lars Berggrund blir BV kontaktperson med JHRF och deltar i höstmötet. Diskussioner med leverantörer och BV om bärgningsavtal. JHRF har ett möte med T(ågtrafikledningen) om villkor för veteranåtgångstrafiken m m. Funderingar på en gemensam TRI för veteranåtgångstrafiken. JHRF svarar på remiss från J. En första provutgåva av gemensamma underhållsföreskrifter lämnas över på CD – arbetet med att samla in och digitalisera äldre material fortsätter. Diskussion om krishantering och stödpersoner initieras. JHRF representeras i den nya försäkringsgruppen hos Marsh. Hemsidan är etablerad och tar över mycket av informationshanteringen. Fortsatt samarbete med MRO och SJVM. Tillsammans med SJVM fortsätter arbetet med bevarandeplanens slutförande. Bidragsansökan angående ett Järnvägshistoriskt Teknikcentrum avslås, men arbetet fortsätter tillsammans med SJVM. Ett arbetslivsmuseibidrag tillkommer genom RAÄ och JHRF deltar i diskussioner kring detta. JHRF deltar i två seminarier som ArbetSam arrangerar. JHRF deltar (samordnat med MRO) på FEDECRAILs kongress i Turin, Italien.

2002

Medlemmar, inga förändringar: utöver formellt inval av ENJ och namnbyte KJmf→KV (= 28 st).

Ordförande: Ola Persson.

Fortsatt kansliarbete på ideell basis delat av tre funktionärer. Ekonomin resulterar i överskott. Fortsatt positiv dialog med BV. Fortsatta diskussioner med leverantörer och BV om bärgningsavtal – en lösning med ömsesidig bärgning genom föreningarna förkastas av BV. Diskussioner med BV om div fall av inställd och omledd veteranåtgångstrafik under året. JHRF sökte och fick pengar för utarbetandet av en gemensam veteranåtgångs-TRI genom en konsult, men arbetet bromsades upp av BV vacklande hållning. JHRF svarar på remiss om *Järnvägsutredningen* om bl a terminologi och avgiftsbefrielse. Ett avtal tecknas med *Previa* om kvalificerad psykologhjälp – dessutom förslås en kamratstödsfunktion byggas upp. Försäkringen sägs upp och en ny tecknas hos *If* med JHRF som garant. Utsändning av fordonslistor till föreningarna för uppdatering inför det fortsatta arbetet med bevarandeplanen får dåligt gensvar. Arbetet med förberedande av järnvägens 150-årsjubileum startar och JHRF representeras i arbetet med en minnesbok. Ett tjugotal informationsutskick görs via mejl och hemsidan har mycket information lagrad. Fortsatt samarbete med MRO och SJVM. Ett branschseminarium hålls tillsammans med SJVM och MRO. JHRF deltar i ett seminarium som ArbetSam arrange-

rar. Bidragsansökan angående ett Järnvägshistoriskt Teknikcentrum till RAÄ för en förstudie bifalles och Innovatum anlitas för detta. JHRF deltar (samordnat med MRO) på FEDECRAILs kongress i Riga – informationsflödet från FEDECRAIL har förbättrats.

2003

Medlemmar, inga förändringar (= 28 st).

Ordförande: Ola Persson.

Fortsatt kansliarbete på ideell basis delat av fyra funktionärer. Ekonomin resulterar i stort underskott, som till helt består av återupprättad försäkringsreserv. Fortsatta diskussioner om bärgningsavtal – en ny aktör på marknaden kunde inte erbjuda rikstäckande service. JHRF har deltagit i det nationella TRI-arbetet och lämnat in en riskanalys avseende färd utan ATC. Slutbetänkande från *Järnvägsutredningen* lämnar öppning om avgiftsbefrielse för veteranåtgångstrafiken. Försäkringshanteringen blev turbulent under året med en kraftigt höjd premie m m. Mot slutet av året tog JHRF direktkontakt med *If* och fick ett avtal utan förmedling av försäkringsmäklare. JHRF deltar i informationsmöte kring RAÄ arbetslivsmuseibidrag. Det saknas fortfarande svar från många föreningar på de utsända fordonslistorna inför det fortsatta arbetet med bevarandeplanen/fordonsförteckningar. Fortsatt arbete med förberedande av järnvägens 150-årsjubileum, där JHRF representeras i en arbetsgrupp angående jubileumsattraktioner. Ett nytt webshotell anlitas för hemsidan. Fortsatt samarbete med MRO och SJVM – (delvis) gemensamt höstmöte med MRO i Västervik. Båda organisationerna tillsätter arbetsgrupper för frågan om framtida riksorganisationer inom järnvägsområdet. Jubileumsseminarium (JHRF 25 år) hålls hos SJVM. JHRF deltar i ett seminarium som ArbetSam arrangerar. Slutrapporten angående ett *Järnvägshistoriskt Kompetenscentrum* presenteras på jubileumsseminariet. JHRF deltar (samordnat med MRO) på FEDECRAILs kongress i Conwy, Wales – FEDECRAILs ordförande deltog på jubileumsseminariet enligt ovan.

2004

Medlemmar, inga förändringar (= 28 st).

Ordförande: Ola Persson.

Fortsatt kansliarbete på ideell basis delat av två funktionärer. Ekonomin resulterar i stort överskott. Försäkringshanteringen landade under året och samtliga JHRF-medlemmar och fler MRO-medlemmar anslöt sig. Det nationella TRI-arbetet avstannade under året. JHRF deltar i informationsmöte kring RAÄ arbetslivsmuseibidrag. Under slutet av året kom bevarandeplanen i tryckt form. Arbetet med förberedande av järnvägens 150-årsjubileum tog fast form under året med BV som sammanhållande. SJVM anordnade ett seminarium om jubileumsaktiviteter. JHRF och MRO beslutade att ge ut en egen jubileumsbok om den ideella veteranåtgångs- och museibaneverksamheten. Fortsatt samarbete med MRO och SJVM. MRO har yttrat sig om framtida gemensam organisation och JHRF arbetsgrupp fortsätter sitt arbete. Diskussioner med BV om

JHRF 40 ÅR forts

föreningarnas lokalbehov startar. Deltagande på TUR-mässan startar. JHRF deltar (samordnat med MRO) på FEDECRAILs kongress i Leiden, Nederländerna – FEDECRAIL startar arbetet med *Riga Charter*, definierande europeisk museijärnvägsverksamhet.

2005

Medlemmar, förändringar: FSVV, LJM och SH tillkom (= 31 st).

Ordförande: Stig Svallhammar.

Verksamhetsberättelse saknas.

2006

Medlemmar, förändringar: BJs återkom (= 32 st).

Ordförande: Jonas Svartlok.

Året präglad av *Järnvägen 150 år* och särskilt jubileumsdagarna *TÅG150*. Kraftigt ökade resekostnader för styrelsemöten. MRO kallas till styrelsemötena och diskussion om samverkansråd med MRO. Previaavtalet ändrat så att inga kostnader ska tas ut av förbunden. Ny försäkringsupphandling där Marsh har anlitats. JHRF skriver tillsammans med MRO, SSF och SÅF till kulturministern. Brister i kontakterna med FEDECRAIL.

2007

Medlemmar, inga förändringar (= 32 st).

Ordförande: Jonas Svartlok.

Kraftig minskning av styrelsemöten och övergång till e-post-kommunikation ger kraftigt minskade resekostnader. MRO kallas fortsatt till styrelsemötena och samverkansavtalet med MRO underskrivet. Kanslifunktionen hanteras på distans av sekreterare, dock problem med eftersändning av post. Byte på webmasterposten. JHRF deltar i TRI-arbetet efter att detta tagits över av JvS genom sekreteraren och en nybildad referensgrupp och deltar även i ERA-sekretariatet angående nya regler. JHRF deltar på ett möte med arbetslivsmuseernas centralorganisationer (JHRF, MRO, SFF, SÅF) på Arbetets museum. Var ej representerat vid FEDECRAILs kongress i Danmark.

2008

Medlemmar, förändringar: AJF återkom (= 33 st).

Ordförande: Jonas Svartlok.

Verksamhetsberättelse saknas (i JHRF Arkiv).

2009

Medlemmar, förändringar: OJF tillkom (= 34 st).

Ordförande: Jonas Svartlok.

Postboxabonnemanget i Stockholm upphörde. Ny försäkringsupphandling ger *Folksam* som försäkringsgivare. Ett gemensamt medlemsmöte med MRO på hörs-
Spårburen 6/17

ten. JHRF erhöll bidrag om 25 000,- från Kulturrådet för samverkans- och trafiksäkerhetsfrågor. JHRF deltar på FEDECRAILs kongress i Luxemburg.

2010

Medlemmar, förändringar: FSVJ tillkom, FÅVb utträdde (= 34 st).

Ordförande: Jonas Svartlok.

Ny postbox ordnad i Solna (delas med tre andra). En arkivlokal hyrs av SKÅJ i Krylbo lokstall – dock ej tagen i bruk. Folksam tar över som försäkringsgivare. Omfattande arbete, särskilt av MRO, för att minska/ta bort de avgifter som i fortsättningen avses finansiera Transportstyrelsens tillsyn och tillståndsgivning. Trafikverket bildas ur Banverket och Vägverket. JHRF och MRO tecknar ramavtal med *Infranord* om övertaliga banmaskiner. Tågsoomarhanteringen tas över av JInF. *Tågsläpp*, en gemensam öppet-hus-dag, startas. Förbättring av informationen till medlemmarna; bl a byggs mejllistor om och ut. *MRO-Aktuellt* börjar sändas till JHRF-medlemmarna. Fortsatta gemensamma medlemsmöten med MRO. Ett nytt möte mellan arbetslivsmuseernas centralorganisationer där dock JHRF tyvärr inte kunde delta. Ett initiativ från Arbetets museum att söka bidrag från Kulturrådet och Trafikverket för att kunna hantera föreningarnas säkerhetsbyråkrati genomförs ej (i tid). JHRF erhöll bidrag om 60 000,- från arbetslivsmuseibidraget för en ERTMS-förstudie. Representerad vid ett uppföljningsmöte om arbetslivsmuseibidraget. JHRF deltar på FEDECRAILs kongress i Budapest, Ungern.

2011

Medlemmar, förändringar: NÅK ansöker om medlemskap (= 34 st).

Ordförande: Jonas Svartlok.

En kurs i riskanalys och säkerhetsrevision anordnas. Arkivlokal i Krylbo lokstall tas i bruk för delar av JHRF arkiv som trots vara försvunnet. Extra medel tas in av medlemmarna för att klara Almedalsdeltagandet. Fortsatt omfattande arbete, särskilt av MRO, för att i första hand få bort fordonsregisteravgifterna. JHRF börjar (på nytt) delta i Transportstyrelsens branschrådsmöten. Fortsatt arbete med ERTMS och såväl en intern som en extern arbetsgrupp, den senare tillsammans med NSRA (banarbetsmaskiner) och DVF (Danmark). Utrustningsförslag tas fram av grupperna. JHRF och MRO deltar för första gången i Almedalsveckan. Återstart av nyhetsbrevet *Spårburen* för att förbättra informationen till medlemmarna. Fortsatta gemensamma medlemsmöten med MRO. Ett möte arrangeras mellan arbetslivsmuseernas centralorganisationer för att bli diskutera Almedalsveckan. JHRF söker centralorganisationsmedel från RAÄ. JHRF deltar på FEDECRAILs kongress i Dresden, Tyskland. En arbetsgrupp bildas för att förbereda FEDECRAIL-kongressen i Sverige 2012.

JHRF 40 ÅR forts

2012

Medlemmar, förändringar: NÅK tillkom (= 35 st).

Ordförande: Jonas Svartlok.

Införande av styrelsemöten per telefon ger högre mötesfrekvens. Arkivlokal i Krylbo lokstall används mer aktivt genom att materialet sorterar och förtecknas. En ny logo tas i bruk efter flera år utan logoanvändning. JHRF erhåller centralorganisationsbidrag från RAÄ. JHRF och MRO har bra samtal med Transportstyrelsens GD – beslut från regeringen att tillsyn av och tillstånd för föreningar ska anslagsfinansieras i avvaktan på senare lösning. 25 000,- erhålls från RAÄ för att ta fram gemensamma utbildningsplaner och en grupp för detta startas. Arbetet med ERTMS-lösningar vilande. Preliminära kontakter om transporthistoriskt Almedalsdeltagande 2013 och första året med seminarier. Ett gemensamt medlemsmöte med MRO. Möten arrangeras mellan transporthistoriska centralorganisationer för att diskutera fortsatt samarbete. RAÄ anordnade att möte för de som erhåller centralorganisationsmedel. JHRF deltar på FEDECRAILs kongress i Helsingborg, Sverige och är tillsammans med MRO med om arrangerandet. JHRF tar kontakt med BTO om samarbete.

2013

Medlemmar, förändringar: VJEF tillkom (= 36 st).

Ordförande: Jonas Svartlok.

Ett lyckat möte med JHRF och MRO styrelser i Nässjö. JHRF erhåller fortsatt centralorganisationsbidrag från RAÄ. Ny försäkringsupphandling ger Folksam som fortsatt försäkringsgivare. JHRF har bra samtal med Transportstyrelsens gd och fortsatt arbete kring Transportstyrelsens avgifter. Arbetet med gemensamma utbildningsplaner ligger nere – i stället etableras en gemensam utbildningsorganisation och får Transportstyrelsens tillstånd. Ett beslut tas vid årsmötet om att utreda ett gemensamt trafikillstånd och en arbetsgrupp bildas. Arbetet med ERTMS-lösningar återupptaget. Almedalsdeltagandet flyttat till bättre plats och seminarier i godsvagnen – gemensamt transporthistoriskt deltagande kunde inte åstadkommas. Ett delvis gemensamt medlemsmöte med MRO. Möten arrangeras mellan transporthistoriska centralorganisationer för att diskutera fortsatt samarbete och Almedalsdeltagande. RAÄ sände ut en enkät om centralorganisationsbidraget som besvarades av JHRF liksom en remiss från Kulturdepartementet i samma ärende. JHRF deltar på FEDECRAILs kongress i Albi, Frankrike. JHRF sänder ett brev till BTO om möjlighet att utnyttja dennas dokumentssystem.

2014

Medlemmar, förändringar: AGJ utträder (= 35 st).

Ordförande: Jonas Svartlok.

Återigen ett lyckat möte med JHRF och MRO styrelser i Nässjö. Säkerhetsseminarium i Alvesta. Ny webmaster för hemsidan och kraftfull uppräckning av den, med bl a utläggning av protokoll. Mer frekvent arbete i arkivet i Krylbo. Arbetet med gemensamma utbildningsplaner ligger nere – däremot utbildnings- och säkerhetsseminarier i Alvesta. Arbetet i trafikillståndsgruppen ligger nere, bl a i avvaktan på utfallet av tre medlemmars trafikillståndssamarbete. Arbetet med ERTMS-lösningar fortsätter. Almedalsdeltagandet detta år gemensamt transporthistoriskt men individuellt anmält, men den ekonomiska lösningen är inte tillfredsställande. Nyhetsbrev mellan vissa Spårburen-utgåvor börjar sändas ut. Ett gemensamt medlemsmöte med MRO. Möten arrangeras mellan transporthistoriska centralorganisationer, nu under namnet *Transporthistoriskt Nätverk* (ThN) för att diskutera fortsatt samarbete och Almedalsdeltagande. Ett av mötena gästades av Transportstyrelsens GD. JHRF deltar på FEDECRAILs kongress i Budapest, Ungern. JHRF blir associerad medlem av BTO – under våren informerades om möjlighet till individuellt medlemskap för medlemmarna.

2015

Medlemmar, förändringar: SkJ (AB) återkom, TJF utträder (= 35 st).

Ordförande: Jonas Svartlok.

Inga gemensamma möten JHRF – MRO. Ökad aktivitet med besvarande av remisser, där behovet av att använda termen *museitåg* framhålls. Utbildningsorganisationen tar över utbildningsplanegruppens arbete. Arbetet i trafikillståndsgruppen ligger fortsatt nere. Arbetet med ERTMS-lösningar fortsätter. Filter till GSM-R-telefoner en stor fråga, där medlemskapet i BTO kommer till nytta. JHRF börjar delta i Trafikverkets branschgemensamma FRI-möten. JHRF bevakar frågan om övergång från JTF till TTJ. Almedalsdeltagandet detta år genom ThN, vilket bl a kraftigt sänker platskostnaden för deltagande organisationer. ThN-möten arrangeras fortsatt för att hantera fortsatt samarbete och Almedalsdeltagande mellan transporthistoriska centralorganisationer. Ett av mötena gästades av riksantikvarien. ThN även aktivt mellan mötena, bl a med underlag till riksdagsmotioner (det blir 5 st). JHRF deltar på FEDECRAILs kongress i Padova, Italien liksom vid ett regionalt ordförandemöte i Stockholm.

2016

Medlemmar, inga förändringar (= 35 st).

Ordförande: Anders Johansson.

Inga gemensamma möten JHRF – MRO utom ett styrelsemöte. Arbetsmiljöseminarium i Örebro och – återigen – säkerhetsseminarium, nu i Hallsberg. Byte av försäkringsmäklare till *Söderberg & Partners* med möjlighet att ingå i BTO ansvarsförsäkring. Fortsatt hög aktivitet med besvarande av remisser, nu tillsammans med MRO. Transportstyrelsens branschrådsmöten ändrar inriktning till temamöten och minskar till 2 gånger per år. Utbildningsorganisationen arbetar med

JHRF 40 ÅR forts

utbildningsplaner, bl a för ombordare. Arbetet i trafik-tillståndsgruppen ligger fortsatt nere. Arbetet med ERTMS-lösningar fortsätter, dock skjuts ERTMS-införandet på framtiden. Installation av filter till GSM-R-telefoner genomfördes under året och föreningar fick dessutom bidrag till filter och installation, varav det mesta av beloppet som förskottsbidrag. JHRF fortsätter delta i Trafikverkets branschgemensamma FRI-möten. Övergång från JTF till TTJ sker. Almedalsdeltagandet detta år fortsatt genom ThN. Bra – och många – seminarier, intensivt förberedelsearbete, särskilt inom ThN, och flera bra samtal med politiker och tjänstemän. ThN-möten arrangeras fortsatt för att hantera fortsatt samarbete och Almedalsdeltagande mellan transport-historiska centralorganisationer. Ett av mötena gästades av Transportstyrelsens GD. ThN även aktivt mellan mötena, bl a med underlag till riksdagsmotioner (det blir 8 st) och kontakter med Kulturdepartementet om den kommande kulturarvspropositionen. JHRF deltar på FEDECRAILs kongress i Dornbirn, Österrike liksom på ett separat HOG-möte i London, Storbritannien.

2017

Medlemmar, inga förändringar (= 35 st).

Ordförande: Anders Johansson.

Gemensamma möten JHRF – MRO både vår och höst samt ett styrelsemöte per telefon. Säkerhetsseminarium i Hallsberg. Firande av *JHRF 40 år* med seminarium och artikel i Spårburen. Etablerat deltagande i BTO ansvarsförsäkring. Fortsatt hög aktivitet med besvarande av remisser, fortsatt tillsammans med MRO. Arbetet med ERTMS-lösningar intensifieras, bl a p g a nära förestående införande på Malmbanan. Transportstyrelsens branschrådsmöten synes ha upphört, men JHRF deltar i två andra möten arrangerade av Transportstyrelsen(s branschrådsorganisation). JHRF fortsätter delta i Trafikverkets branschgemensamma FRI-möten, vilka dock minskar till två per år (av vilket deltagandet i ett missas). Almedalsdeltagandet detta år fortsatt genom ThN, men stora problem p g a Region Gotlands negativa inställning till MHRFs gammelfordon – förberedelsearbetet försenas och fördyras. Flera mycket bra samtal med politiker och tjänstemän varav hela 5 politiker aviserar ankomst (och 4 dyker upp). ThN-möten arrangeras fortsatt för att hantera fortsatt samarbete och Almedalsdeltagande mellan transporthistoriska centralorganisationer. Ett av mötena gästades av Transportstyrelsens vice gd. ThN även aktivt mellan mötena, bl a med underlag till riksdagsmotioner kring kulturarvspropositionen (som är en besvikelse – rörligt kulturarv omnämns inte). En av dessa motioner leder till ett tillkännagivande av att skydd för rörligt kulturarv skyndsamt ska införas! ThN sänder in en skrivelse till Kulturdepartementet för att stöta på om det skyndsamma införandet av stärkt bevaranderätt för det rörliga kulturarvet. Beslut om att *Trafikverkets museer* ska ingå i *Statens Maritima museer* och därmed flyttas till Kulturdepartementets område. JHRF deltar på FEDECRAILs kongress i Antwerpen, Belgien liksom på ett separat HOG-möte i Edinburgh, Storbritannien.

Spårburen 6/17

Medlemmarna genom åren

Totalt har 79 organisationer någonsin varit medlemmar och dessa har tillsammans 1 277 ”medlemsår”. Som mest har det varit 42 medlemmar ett år (1988/89). 5 av de 12 ursprungsmedlemmarna är kvar, varav 4 (KV, MfGDJ, mfÖSJ, SJK) har varit med under alla de 40 åren. Det har – till skillnad mot MRO – varit rätt stor turbulens i medlemsleden med många rätt kortvariga medlemskap, men nya medlemmar sedan 2000 har varit trogna...

JHRF var ursprungligen ”allomfattande”, men sedan blev det eftersom tapp av kategorierna:

- Museibanor → MRO
- Modelljärnväg
- Enbart museer → ArbetSam
- Företag
- Föreningar som upphört

JHRF då (1977) och nu (2017)

Medlemmar

- Då – 12 st från ”allt” järnvägsföreningsliv
- Nu – 35 st mest från museitåg på statens spår

Medlemsavgift

- Då – 100,-
- Nu – 700,- – 8 000,-

Samhällsstöd

- Då – försökte förgäves få bidrag från KUR
- Nu – får regelbundet bidrag från RAÄ

Ekonomi; omsättning

- Då – Drygt 1 000,- (egentligen 0,- eller negativt)
- Nu – ca 200 000,-

Styrelsen

- Då – fåtaliga fysiska möten
- Nu – ganska täta telefonmöten

Information/kommunikation

- Då – papper, stenciltryck och brev
- Nu – datorer och mejl med bifogade filer

Försäkringar

- Då – fick fram ett avtal med dålig anslutning
- Nu – etablerat avtal med god anslutning

Samhällskontakter

- Då – trevande, men vissa remissvar
- Nu – omfattande; remisser, Almedalen m m

Omvärldskontakter

- Då – trevande; TFC, MOROP m m
- Nu – omfattande; ThN, FEDECRAIL, BTO m m

Samarbete JHRF – MSO/MRO

- Då – stundtals obefintligt eller rätt så ”taggigt”
- Nu – omfattande och mycket gott

JHRF 40 ÅR forts

Verksamhetsår

- Då – ”statligt budgetår”, d v s juli–juni
- Nu – kalenderår

Arkiv

- Då – hemma hos sekreteraren
- Nu – i hyrd lokal hos SKÅJ i Krylbo

JHRF från Kjell Paléns perspektiv

Inledning

Kjell Palén inledde med det var roligt att stå här – det var 15 år sedan senast. Ha fortsatte med att han får imitera Lill Lindfors med *Jag vill tacka livet för att det gav mig så mycket*. Han blev JHRF-ordförande och detta gav en SJVM-anställning, kontakter med flera utländska förbund som även fick komma till Sverige (MOROIP-kongressen 1988) och han har suttit i FEDECRAILs styrelse i tio år.

Han är född med spårburet intresse – föräldrarna hyrde ett torp utmed Skönviksbanan redan när han var några veckor gammal. Han köpte *Model Railroader* 1948, byggde modeller, brodern inspirerade till sjöliv, han gick radiotelegrafistkurs, gick till sjöss 1952, blev med i flottan, sedan synkrotonoperatör 1956, därefter elektronikingenjör samt blev programmerare. Input då var hålkort. Han flyttade till Sundsvall och fick jobb på SDC (Skogsbrukets Datacentral). Han började bygga modelljärnväg med sin 5-årige son, men denne ville bara hålla på med hockey...

Järnvägsföreningsaktiviteten börjar

Kjell Palén fick kontakt med SJK Sundsvall, som blev bombarderade med brev om lok på väg att skrotas. I februari 1972 vände sig man till Sundsvalls museum då en utställning om järnväg planerades och vände sig också till SJ distriktschef och fick okej på att ta ett (f d) OKB-loket till Sundsvall. Loket ställdes ut i hamnen och hade pratat med Göte Sjöo om att det var jobbigt men intressant. De jobbade hösten 1974 med att genom kommunen få loket i deposition och det blev *OKB H 24*. Man började inför OKB 50-årsjubileum 1977 att köra med loket och det var i gott skick. Det blev ett stort evenemang 1977 inför vilket OKBv bildades 1976 (som en ”skenförening”!) och kontakt etablerades med kommunerna längs banan. Efter loket hade man två f d OKB-vagnar och resan gick ihop, bl a genom att OKBv sålde tallrikar. Man körde sedan ett antal år.

JHRF-aktivitet

Efter 50-års-resan enligt ovan tjatade JHRF valberedning om att han skulle bli JHRF-ordförande, vilket han var 1980–83. I samband med SJ 125-årsjubileum 1981 kördes det stora evenemanget TÅG81 som hjälp åt jubileet med många olika föreningar och fordon inblandade och Morrgan Claesson höll i detta. Inför resorna hämtades kol i Norrland. Detta ledde till att man insåg

att man inte bara behövde köra på egen bana. SJK, BJs, mfÖSJ, FVJ hade trafikavtal med SJ och detta utvidgades. Förhandlingar med SJs Harry Rosengren om ett mer generellt avtal ledde till *SJF 690* om körning på SJ spår och försäkringar behövdes, men de var då mycket förmånligare.

SJF 690 tillkom 1982, modifierades något under åren och upphörde 1998 – sedan blev det egna trafiktillstånd och föreningarna ställdes under *Järnvägsinspektionens* (J) tillsyn. 1990 tyckte SJs dåvarande GD att skräp skulle rensas bort efter järnvägarna, bevarandeplanarbetet startade och gick i mål 2004. Han framhöll Morrgan Claessons initiativkraft kring mycket av detta. Det föreslogs en *järnvägsfrikår* att ta vara på äldre personals kunskap.

FEDECRAIL

Vid stämman 1988 fick man en inbjudan av ARPS (numera HRA, brittiska JHRF/MRO) ordförande om ett möte 1989 i Holland och han blev svensk delegat där. Detta initiativ tillkom inför de allt skarpare problemen för museitågen i Europa och en federation föreslogs – de var inspirerade av JHRF stadgar och han tyckte protokoll skulle distribueras till medlemmarna, vilket inte var vanligt ute i Europa. I april 1994 bildades FEDECRAIL med syftet att endast samla representanter för nationella förbund. Man hade ett första möte i Bryssel, då med EU-deltagande. Vid nästa års möte i Strasbourg fanns förslag från EU om gulmålade heta ytor. Nästa år blev det översättning och simultantolkning på mötena och det finns kvar än.

1997 var det FEDECRAIL-kongress i Stockholm. Kjell Palén, Eva Berg, Sven Fredén och Johan Vinberg sydde ihop denna kongress. Som avslutning på kongressen arrangerades en sjudagars rundresa med KV tåg som som längst gick till Narvik. Detta ansågs länge vara den bästa FEDECRAIL-kongressen. 1998 berättade en argentinare om moderna principer för ånglok. 2002 diskuterades Riga-charter för första gången och 2003 avgick han och efterträddes av Sten Erson-Wester. FEDECRAILs ordförande David Morgan fick EUs transportkommissionär att säga att EU inte ska ställa till problem för museitåg, men det krävdes att nationella förbund hade kontakter med sina nationella säkerhetsmyndigheter.

SJVM

1983 började han på SJVM under Carl-Axel Ahlrenius och man var då 2 man på SJVM med dåliga resurser. SJ Informationsavdelning, som man tillhörde, ville ha fler besökare. I februari 1985 blev Lars-Olov Karlsson museichef, men man var fortfarande bara 2 personer.

JHRF 40 ÅR forts

Nationell järnvägsungdomsverksamhet

Tillsammans med SJK i Sundsvall fanns det en modell-järnvägsklubb och via medlemskap i *Sveriges Flottas Ungdomsförbund* kunde man få bidrag; lokalt, regionalt och nationellt. Resonemang fördes om bildandet av ett nationellt järnvägsungdomsförbund – något nytt eller genom förändring av något befintligt, som SJK eller JHRF – men de rann ut i sanden.

Slutord

Kjell Palén uppmanade de närvarande att inte spara någon aktivitet tills ni bli pensionärer – ni hinner inte med det! Anders Johansson tackade Kjell Palén för föredraget.